

Telegraful Roman

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coșoane.
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției "Telegrafului Român", Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înpoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului "Telegraful Român", Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Ce va fi la toamnă?

Domnii deputați ai parlamentului de pe malul Dunării, implinindu-și în sfârșit sarcinile luate asupra lor în sesunea aceasta văluroasă, petrec acum la odihna și liniștea vacanțelor de vară, pentru că toamnă să se intrunească din nou cu o sporită capabilitate de muncă.

Între problemele mari rezolvite de astă dată, se scoate la iveală cea mai mare de căpetenie: legea reformei electorale, care au cerut-o atât împrejurările externe, cât și trebuințele interne ale țării.

Grava problemă s'a desleșat, — cum am văzut, — spre nemulțumire generală.

Opinia publică s'a și grăbit a da domniilor deputați certificatul meritat: Nici maghiarii, — cu atât mai puțin nemaghiarii, — nu sânt de loc în cântău, făcând repirivi asupra lucrării politice parlamentare, și în deosebi asupra așa numitului vot universal adoptat de parlament.

Naționaliștii extremi află că drepturile maghiarilor nu sânt apărate de ajuns prin mult pomenita reformă electorală, și că nu se răvinește de ajuns, când răspândirea spiritului «național» se lasă mai ales în grija viltosoare armate independente, a reformelor administrative și a chestiunii școlare; iar de altă parte, prin noua lege electorală se deschide drum atât de larg (?) pentru *intrarea naționalităților* în parlamentul viitor al Ungariei.

În faptul acestei intrări ar voi să descopere unii, cu orce preț o

deosebită primejdie pentru maghiarii, — deși este lucrul cel mai elementar, că prin *acordarea* de drepturi, și nu prin *lipsirea* de drepturi, și să atragi și să câștigi încrederea cetățenilor de alte limbi.

O serie întreagă de alcătuirii nouă așteaptă să-și primească ființa; căci nu există pătură socială, — care astăzi n'ar avea trebuință de ajutor special. Parlaamentele din toate țările, în vreme războiului atât de lung, lucrează cu mult mai repede, decât se obișnuiește în parlamentul nostru.

Ce se va face la toamnă? Este întrebarea ce se poate pune de pe acum.

În programul guvernului se cuprind are iară o masă întreagă a proiectelor de natură practică.

Cabinetul d-lui Wekerle va fi sprijinit în planul său de muncă, fără îndoială, de către partidul național al muncii și de către partidul constituțional 48-ist.

Ce formă va avea sprijinul acestuia: oare partidul contelei Lisza va face sau nu parte din strădănire, deocamdată nu este hotărât. Și nici de fuziune nu se mai vorbește.

Ce gânduri poartă conții *Andrássy* și *Apponyi*, se va vedea abea atunci; cu toate că *Vászonyi*, într'un articol al său mai nou, ne spune, că numiții doi politicieni, împreună cu dânsul, nu vor mai lucra alături de Wekerle.

Sedințele camerei sânt amânate. Prezidentul este autorizat să facă noua convocare la toamnă. Dar și guvernul are dreptul de a convoca parlamentul, ori și când scoțese că o cere trebuința.

Învățăminte din vizita italiană la Viena

Secretarul laboratorului aerodinamic, d-l Teodor Emil Tereczky, publică din prilejul sborului aviatorilor italieni d'asupra Vienei, următorul articol în numărul din 11 August al ziarului *Alkotmány*:

S'a împlinit o profeție în 9 August 1918, când d'asupra Vienei s'au ivit mașinile de sburat italiene.

Faptul eră de prevăzut atunci, când tehnica a înălțat aeroplanul la un mare grad al desvoltării și când aparatele războiului îndeplinesc lucruri grele și primejdișoase.

Cercuirile hotărâtoare militare și guvernale monarhice și-au dat seamă de împrejurarea aceasta, când înainte cu un an anunțasera publicul prin așise, cum are să se pazească de pericol în cazul de atacuri aeriene.

Dacă atunci n'a urmat senzația, și dacă ochii curioși zădărnici au căutat prin văduh aparatele de sburat dușmane, iată după un an toșuși a sosit ziua agităta, când în cursul războiului pentru întâia dată s'au ridicat aeroplane dușmane d'asupra celeialte capitale a monarhiei noastre. Și dacă, la această ocazie, n'a fost nici o bombardare, faptul în sine este potrivit pentru a trage consecințe.

Una din cauzele, pentru care aeroplanele dușmane și-au putut face apariția d'asupra Vienei, este că în țelegerea, — va ba zice și Italia — are mașine mai bune decât noi. Inșuși *semioficiosul* o recunoaște, când ne spune, că «putința tehnică a întreprinderii de sburat, în vremea din

urmă, a luat o desvoltare mai avântată la italieni, căci au reușit a construi un aeroplan în *deosebi ușor și repede*, care pe oră face o cale cam de 200 kilometri».

Cu asemenea mașină, ușoară și repede, n'a fost ceva ispravă extraordinară vizita vieneză a italienilor, nici chiar în cazul când sborul s'a făcut peste Alpi.

Pentru un drum de felul acesta demonstrativ, sânt acomodate firește numai aparatele de solul amintit. Și, — cum se poate citi printre șirile *semioficiosului* de mai sus, — pe când inginerii și constructorii fabricilor de aeroplane dușmane se întrec unii cu alții în perfecționarea mașinelor, la noi fabricarea de aeroplane se reduce la imitarea unor tipuri mai vechi germane.

Problema mininului comun de război eră ca înainte de război, — după exemplul mai ales francez, — să primească în serviciul său, prin concursuri și premii, pe constructori cu aparatele lor mai bune. În acest caz astăzi noi am putea umbra d'asupra Romei și Neapolei, întocmai cum nemții umbra d'asupra Parisului și Londrei.

Dar și așa, ar trebui angajați constructorii și trimiși în fabricile de aeroplane, în scop de a le da mod și prilej să îmbunătățească aviația noastră. Acest fapt ar aduce mai mult folos, decât poșta aeriană, măgulitoare a vanității. Ar fi de luat în considerare numai persoanele, care au cel puțin pregătirea teoretică.

Suum cuique, zice latinul. Să dăm fiecăruia ce este al său; noi însă am desconsiderat prea mult puterea aeri-

trăna Așa arunca spre giușeții cari radeau de ea fulgere ce voiau să pară țigăse, din bieții ei ochi adormiți și cari odată trebuie să fi fost frumșoi.

— Acum e rândul frumșosului Alii anonați din nou impresarul, Aide, Alii arată onorabile societăți dănsul Caballeri!

Biata Așa se trânti ca un bușean pe pemele zdrențuroase.

Îndrăcutul de negru se suceă, învâluit în haina-i albă, largă, lăcinsă peste șolduri cu un brau de mătăsă, răscuit ca un odgon. Când și când măbește cercuitoroare sborau de pe buzele-i crăpate, din ochii lui negri, spre dămele din sală, care se ascundeau îndărătul evantalelor, ca să vadă mai în voie. Cum își arăta mereu dinții albi, l-ai fi putut lua pe Ali drept o reclamă a unui dentist, făcând strămbături pe o corp de cotos.

Petre Pomério nu vedea nimic; nici străbătările caraghioase ale lui Ali, nici veselia spectatorilor giușeții, nici reaua di-spozitie a «impresarului» și a pianistului, aproape scoși din sărite de râsul șmogotos al publicului; Petre nu vedea decât pe Kadja, pe frumoasa Kadja, ai cărei ochi dulci, negri, nu-l mai slăbeau, și care acum se ulia la el, zimbându-i cu înfeșe.

Băiatul se simțea înforat din tâlpi până în creștet de zimbetul acela, și ure-

chile îi văjăiau, de parcă ar fi auzit murmurul mării.

După un țipăt ușor de plăcere, care făcu pe cățiva vecini să se întoarcă, atunci când Kadja, la rândul ei se sculă, dreptă, mlădie ca o trestie, cu părul bogat, despletit pe umeri.

Avea în mână o tamburină, pe care o flutură deasupra capului ei înclinat ușor pe un umăr, lovind când și când cu dreapta, în vreme ce iot corpul i se întortochea ca prins de spasme și buzele-i roșii, întredeschise înghinau un cântec bizar, monoton și trăgănat, ca un cântec de dragoste și jale, pe care negrul uriaș și bătrâna Așa îl subliniau prin bății din palme și prin fișete ascuțite: «Kadja! Kadja! Ai, Kadja!»

Încet-încet, căntetul acela plângător pătrândea în sufletul lui Petre Pomério ca un șurub; el se simți lîrțit, deodată; îi venea să plângă, să fugă. I se părea că și Kadja, care nu-și mai lua privirile dela el, avea ochii plini de lacrimi și că spunea, în limba pe care dânsul nu o pricepea: «Oh! Cine e acela care va veni? Cine mă va iubi? Cine mă va scapa? Kadja! Kadja! Ai, Kadja!»

V

Se oprise, aplaudată, aclamată de toată lumea aceea; în picioare, zimbînd, obosită, saluta ca să mulțumească, în dreapta

și în stînga; ca să mulțumească mai cu seamă făclăuții aceluia frumos, cu plete de mătăsă, al căruși ochi albaștri ca cerul nu se mai deslăuiea dela «fata emirului».

Kadja saluta; și, ca și cum ar fi salutat pe o prietnă, bunii oameni, cu pâlăriile rotunde și femelle cu bonete albe se inclinau cu un fel de respect în fața ei. Terețele fete din Saint-Malo priveau cu admirație vesimintele ei de fir, ca și cum ar fi avut în față lor pe inșuși precul în fîntă de ceremonie.

O salută și Pomério; dar el, în gestul acela, puose o expresie de devotament nebul, de dorință pătimașă, toșuși plin de respect.

«Domnii și doamnelor, răsună vocea pițigăiată a impresarului, domnișoara Kadja va face ocholul său, al onorabilei societăți. E singurul ei căștig. Nu uitați, vă rog, pe nenorocita fiică a emirului din Biscra. Domnișoara Kadja n'a avut totdeauna nevoie să danseze în public! Genesitatas d-v-ii va aminti, să sperăm, palatul tatălui său!»

Se auzi căteva chiteceli înfundate ale parizienilor care cari nu-și putuse cuvântul acela nerușinat. Ba chiar pe inșuși buzele Kadjei flutură un zâmbet batjocoritor.

Petre Pomério, dimpotrivă, palid ca ceara, n'avea decât un sigur gând: ... «Biata fată! N'a fost totdeauna silită să se dea în spectacol! Biata fată!»

FOIȘOARA

Iniimioara

— Povestire de J. Claretie —
(Urmare) 2

IV

Omul care strigă afară, pofind publicul să intre, intră în baracă și cu glas pițigăiat, ca și cr-icului unui greere, anunță că reprezentația începe.

— Doamnelor și domniilor, Așa, nobila germană, va începe dânsul; va avea onoare a expoca înaintea d-voastră dansul din Tunis. Așuți frumșosul Ali va dansa mările dans al Cabillilor din Zanatcha, și d-ra Kadja, fiica emirului din Biscra, dansul Almerot din Tanger.

Eră atât de frumșoa Kadja, încât toate privirile erau ațintite asupra-i, în vreme ce impresarul vorbea despre dânsa. Lumea continua să se uite la dânsa, cu toate că, la sunetul pianului hodogorji «nobila Așa», sulănd ca o focă și scundindu-se cu grații de elefant, după ce de-abia se sculase de jos, gemând, mormăia și-și bălăbănea capul, încoace și încolo.

Mulți din cei veniți radeau cu hohote, ca la revistele cele mai caraghioase. Bă-

catifea roșie și cusută cu fir de aur. Aici era locul unde avea să fie așezat sicriul cu Sf. Moaște pe care s'au făcut miștoare. Întru întințarea Sfântului era de mare număr de cetățeni și de popor din Suceava și împrejurime.

Seful stărilor din Jicini, d-l Leon Necșiu, a condus la soseala trenului vagonul cu sf. Moaște până în locul destinat în fața mulțimii adunate. Ușile se dau în lături și din vagon coboară părintele protopop Sidorovici în ornate, înmăntată o frumoasă iconă a mucenicului. În cuvinte pline de duioșie își exprimă bucuria și mulțumirea suferințelor, că soarele l-a învrednicit după 4 ani de zile să învredniască reducerea sf. Moaște. Intre aceste vorbe proclama că vagonul este sicriul și-l așează pe masa pregătită. Reprezentantul ministerului, d. Dr. Vouitchi, face reprezentantului prefecturei, d-lui comisar Dr. Nichitovici comunicarea oficială despre reducerea Sfântului. Urmează deosebirea tuturor ofițerilor civili și militari, procesiunea pornește pe calea Jicini, însoțită de bubulitii tunurilor.

Ploaia torențială care începu să curgă, părea a fi binecuvântarea Sfântului care se revărsa asupra hozelor însetate. Până la biserică Adormirii Maicii Domnului soarele stătea în zăpezile albe și moaștele fură depuse în mijlocul bisericii unde se făcu pînherghera prin tot decorul nopții.

Duminică, în 28, s'a celebrat în aceeași biserică liturgiile în sobor în frunte cu priorul Inocențiu Stefanelli. Erau de față reprezentanții tuturor ofițerilor civili și militari, împreună cu trimisul special al guvernului, d. cons. autic Dr. Erast cut, de Tarangul. Comiteul festiv cuprinsu din cetățeni și intelectuali și condus cu multă precizie de com. gen. general Bargănin și profesorul Sahlean, junct cu multă precizie grandiosul convoi.

În frunte pășea un pluton de ostași, care cuprindea curmezișii străzi; urmare școile, conduse de corpurile lor didactice, mai întâi școala primară de copile și cea de băieți apoi școala de băieți și școala lungul șir de copile ale liceului orășeneș. În urma școilor se înșirau procesiunile tuturor bisericilor din Suceava și din comunele învecinate cu sf. icona împodobite cu flori, cu proape și felinare. În frunte pășeau stegarii brașoveni cu steagurile tălătoare. Pe urma sicriului, purtat pe umeri de poporini în haine de sărbătoare, pășea soborul preoților condus de vicarul general, arhiepiscopul Vorobucțeanu. Apoi veneau reprezentanții autorităților și un număr înestărit de popor. În curtea spațioasă a vechii mitropolii moaștele fură depuse sub baldachimul împodobit cu flori și se săvârși în mod deosebit de solemn slujbina apei.

Precedea festivă înimă de profesorii Dr. O. de Tarangul a făcut o adună impresie asupra mulțimii credincioșilor, care se vedea patrunșă de emoțiune când elocventul predicator a încheiat cu rugăciunea: „Păcătui-am și nu sântem vrednici să ridicăm spre cer rugile noastre; cu genunchi plecați dar cu inimă înălțată ne înălțămîn Țe Săpân, că ne-ai mângâiat cu întoarcerea Sfântului tău. Fi deci Tu, Sfinte Ioane, mijlociul nostru către Atotputernicul Creator; ca un ostaz vrednic al împărătilui pacy, mijloțce împărătilui nostru biruință întru pace și întru pace noastră mănăieșo de urgie, împlorând pentru ea mană și harul cel ceresc.”

După încununarea bisericii scriul în care se afla sicriul, fu așezat înaintea intrării și despediutul de comisarul ministrului de război, d. Dr. Vouitchi, și conducătorul prefecturii Dr. Nichitovici, de reprezentantul mănăstirii, egumenul Stefanelli, de reprezentantul orașului cons. guv. Gribovșchi, de reprezentantul credincioșilor deputații Popovici. În momentul când sicriul fu scos din scriu, mulțimea descără o salvă de tunuri. În lăuntrul bisericii sicriul fu așezat în frumoșul sarcofag de argint la locul său de odihnă seculară și puternicul cor al teologilor făcu să răsună pe toate bisericile de rugăciunile înșlefite de mulțimii.

Darea în judecată a guvernului Brătianu

Permisele de export
Viola art. 1 de legea asupra responsabilității miniștrilor, prin faptul că în scrisurile delicate în contra intereselor publice, procurându-se în anumite persoane permisiuri de export, benzină și altele, numai în scop de a se patrona și realiza câștiguri nelegitime în dauna statului.
Din cercetările făcute la ministerul de finanțe, întințuri și comerț, ne-am putut convinge că, cu ocaziunea cererilor de

procurare de vagoane pentru exportul cerealelor, benzinei și altele, deși s'au dresat tablouri, în care s'au trecut aceste cereri în ordine cronologică, toți acei tablouri au fost conștinuți modificate după norme cu totul suspecte și cu chipul acesta s'a ajuns la acest rezultat abuziv că s'au acordat permisiuri la persoanele favorite, așa se pretinde că interesul în operațiunea lor și pe acela cari aveau trecerea necesară pentru a le dobândi.

Pentru a se încuraja și patrona acest sistem de favoritism, că recura la mijlocul scandalos de a se închide sau deschide frontiera pentru export, în raport cu posibilitățile de câștig ale celor favorizați.

În alte ocazii sive se recurge chiar la mijlocul transportului cerealelor peste frontieră, nu cu căile ferate, ci cu carele. În sfârșit mai semnalăm un ultim fapt conștinuabil, observăm că, în aceeași dorință deșănțată de a favoriza pe unii și pe alții, s'a depășit cea fixată de comisiunea de export, și se strecurau peste frontiera cantități necesare nevoilor interne. Același sistem ilegal a fost întrebunțat și pentru exportul vinului, dintr-o deobște comodate cauzile de favoritism și de comisiune deosebite săvârșite. De altfel, anechta noastră a fost extirpat de ușurată, întrucât în dezbaterile parlamentare în ședința dela 25 Martie 1916 (vezi „Monitorul Oficial” din 20 Martie) pentru suma 830 se găsește o tipărită, pe care adăuga posteriții, confirmarea contrabandelor, întovărășită de oficială declarațiune a ministrului de interne, care afirmă deslușit: „Am convingerea că la aceste contrabande au participat oameni sui puși.”

Sperăm, că aceasta ajunge pentru justificarea și informațiunilor a acestui punct important.

(Va urma)

Știrile zilei

Numărul cel mai d'aproape al ziarelor noastre apare, în urma sfintei sărbători Schimbarea la față, joi în 9/22 l. c. la ora obișnuită.

Știre personală. Excelența Sa, înalt Prea Sfântul arhiepiscop și mitropolit Vasile, a sosit cu trenul de astăzi duminică la reședința Sa.

Demisionarea mitropolitului Dr. Vladimir Repta. Ziarele din Viena aduc știri că mitropolitul român al Bucovinei, Dr. Vladimir de Repta ar fi demisionat cu înțelegerea autorităților. După zărele vineze până la întregirea scaunului mitropolitan, biserică gr.-or. din Bucovina va fi condusă de un grup de fr. șterșori fiindcă așa aduce cu sine înțurcarea în lege a dreptului de vot universal. — De remarcat este că propunătorul a ajuns ca virilist în comisiunea orășenească.

Impotriva virilismului. Se scrie din Muraș-Oșorhei, că Dr. Alexandru Turnowsky, membru al comisiunii municipale, a făcut propunerea ca instituția virilismului să fie șterșoră fiindcă așa aduce cu sine înțurcarea în lege a dreptului de vot universal. — De remarcat este că propunătorul a ajuns ca virilist în comisiunea orășenească.

Ordonanța privitoare la cumpărarea de realități. Monitorul oficial publică ordonanța ministrului de agricultură, care dispune că în viitor cumpărarea de realități va fi atârna dela aprobarea autorității competente în următoarele orașe din Ardeal: Cluj, Muraș-Oșorhei, Abrud, Bistrița, Brașov, Căscărelda, Dej, Devs, Dicio-sămărin, Ibaclău, Făgăraș, Gyergyó-Szék-Miklós, Alba Iulia, Hațeg, Caransebeș, Cezdizi-Oșorhei, Lugoj, Međias, Alud, Sibiu, Sigheșu, Sepsi-S. Gheorgiu, Gherla, Reghin, Sebeșul-săces, Orăștie, Odohrhei-săces, Simleu-silvaniei, Turda, Humeoara, Ocna-Sibului și Zălau.

Sfujbela divină dela Izvorul Mironș, oficiale în anul acesta de părintele protopop al Făgetului, Sebastian Olaru, cu asistență numeroasă de preoți, au reușit ca și în anii precedenți. Din împrejurime s'a adunat mult popor, care a rămas foarte mângâiat, și s'a impresionat cu deosebire la pomenirea veteșilor cazați în răboi și la rugăciunile rostite pentru odihna sufleteilor. S'a contribuit, cu acest prilej, aproape două mil de coroane în scopuri de binefacere.

Sinod protopopes. Sinod protopopes electoral s'a ținut la 10 August s. n. în biserica din Beiuș, sub prezidența părintelui

Gh. Tulbure, comisar. S'au dat 49 voturi. Din acestea a obținut parohul Petru E. Papp 25, preotul Dr. Victor Fildan 22 voturi, 2 bilete albe.

Hymon. Dl George Andreăș din Măreșeni locotenent în l. Rgt. de vânători Imp., notar, și domnișoara Ida Bolner din Mezőlombardo, căsătorii.

Confiscarea de mărfuri în preț de milioane. Ministrul prezidentului Weterle a luat măsuri să se pornească o energică urmărire în 16 orașe din partea de nord a Ungariei, unde gălățienii veniți în țară au scumpit prețurile, și cu deosebire în jurul scumpiei de vinuri, au făcut întinse operațiuni, în tocmal ușoară a certamenilor, s'a realizat în partea direcției financiare și a polției de graniță. Au surprins pe gălățieni în cafelele și restaurantele din Miskolc, Ungvár, Muncaci, Alaud stime urșice de bani și contracte despre ataceri de milioane. S'au scos la lumină cantități enorme de alimente asuncie și alte articole de treburină: aște, ciorapi, talpă ș. a. S'au expulșat peste trei sute de persoane, care n'aveau conciesiune în fața comerțului. Așa d'acostea, statul s'ales, din cercetările făcute în orașele numite, cu mai multe milioane de coroane ca dare de venit, pe care gălățienii dețineau și plătito-o la moment.

Prețul mobililor. Chestiunea procurării de mobilă e una din cele mai însemnate în zilele de acum. Soldații cari se reintorc dela front, în împrejurările scumpiei de azi, nu au de unde să-și procure mobilă. Comisiunea centrală va stabili prețurile mobililor pregătite de fabrici din lemn șava. Mobilarea unei odăi va costa cam 1000 —1.200 coroane.

Avorile coronaii rusești. După o statistică din anul 1916, buștinile coronele se întindeau pe un teritoriu de 8 milioane hectare, dintre care 5 milioane și jumătate stăz acoperite cu păduri mari.

Se disolvă garda roșie. Din cercurile înțelegerii vine știrea, că garda roșie e pe cale de a se descompune. Ca dovadă s'arefă faptul, că în Petersburg garda roșie a avut 60.000 soldați, iar de present abia mai are 15 mil. Cel mai mult au desertat, ducând cu ei armele. Au declarat, că nu lupă mai departe.

D'Anunzio. Bardul italian, care a cântat în viersuri sonore înălțimile albastre, acum în urmă vizitei neașteptate de vieneză, va să sărbătorisă cu căldură particulară din partea compatrioților săi întorcându-se spre casă, a trimis din aeroplan o adă adresată Veneției. În această adă preamărește pe această Regină a Adriaticii, prorocindui-și revieșnirea spiondoare de odinioară. Despre impresia câștigată dintr-un său acțiune a scris un articol în *Corriere della Sera*, în care spune, că are să-și facă o obișie de a cerceta Viena.

Mersul tranșurilor. Soseșe, în gara din Sibiu, dela:

Nocrich	643 d. a.
Ciznădie	7 —
Vinț	741
Copsa	907 d. a.
Ciznădie	34
Făgăraș	434
Turu roșu	604
Oena (dela băi)	809
Copsa	1095 noșpea.

Pleacă, spre:

Ciznădie	521 l. d. a.
Copsa	628
Turu roșu	1050
Făgăraș	1013
Copsa	131 d. a.
Ciznădie	157
(dela băi)	402
Nocrich	408
Vinț	610

Teatrul cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D. Enil Tóth.

Sămbătă și Duminică, în 17 și 18 August: *Cântecul miresei*, dramă în 4 acte.

Luni și Marți, în 19 și 20 August: *Sofia lui Patiflar*, mare dramă.

La fiecare din reprezentații se dau frumoase suplimente de vederi în natură și scene umoristice.
Începutul la: 7 și 9 ore seară

Cărți și reviste

Despre poporul român din Salaj. A căpăt din condeiul profesorului Vasile Caba în Viena, caștină cu titlul *Salaj und megye roman nép, nyelve és népköltészet*. Deși menită să fie lexica de doctorat, lucrarea se recomandă publicului cititor român. Ea cuprinde multe lucruri noui și interesante pentru cel ce se ocupă cu etnografia. Se poate comanda dela autor: Vasile Caba, profesor, Nagyosvárad, Székelymegye. Prețul 10 coroane, și porto 17 fl.

Anuarul XLII. al gimnaziului român greco-oriental din Brad și al școlae primare anexate acestuia pe anul școlar 1917 —18, publicat de Ștefan Albu, director.

S'au inseris 1591 elevi dintre cari 130 și 29 privațiști. La școala primară, anexată gimnaziului, cu desparămintul III și IV, 43 elevi.

Corpul didactic constă din un director, 6 profesori ordinari definitivi și un învățător ordinar definitiv.

Anul școlar 1918/19 se începe la 1 Septembrie nou 1918, înscrierile se fac în 2, 3 și 4 Sept. săi nou.

Anuarul LIV. al gimnaziului gr. or. român din Brașov pe al 68-lea an școlar 1917—1918. Publicat de Gheorghe Chelariu, director.

În fruntea anuarului e publicată o scurtă disertație a profesorului Fabiu Sânjoanu despre însemnătatea pomilor și a pășelilor în economia naturii.

La cronica școlară se remarcă în primul loc alegerea directorului Gheorghe Chelariu, prin ceace s'a pus capăt neajurilor împreunate cu vacanța postului de director.

Răboiul n'a lăsat ca viza școalelor noastre să scundă răsunet și rămână neatinșă în linștea ei. În edificiul școalelor a fost adăpostit un spital campestru, și astfel cursurile s'au ținut prin case particulare. Trei profesori au fost în serviciu militar. Lipsa de puteri didactice a fost înlocuită prin aplicarea alor doi profesori dela seminarul „Andreian”, doi profesori pensionați și doi profesori al școlaei comenziale superioare gr. or. române. La gimnaziu au funcționat 15 profesori.

Cu toate aceste greutăți au fost mari. Elevii în anul trecut au avut numai 5 luni de școală și astfel a trebuit să se facă multe repetiții și s'au completat cunoștințele de lipsă.

Din lista de elevi, clasa I reală și VIII, gimnazială nu s'au deschis.

Internatul a fost ocupat de militari. Din cauza mesei stăduților și avut la finea anului școlar 57.907 coroane 95 fleri. Din acest fond au fost ajutați 45 elevi.

Pe lângă acest fond școala din Brașov mai dispune de 22 fonduri speciale, în suma de 38.772 coroane, fiind ajutați 81 elevi.

La examenele de maturitate s'a prezentat 24 elevi, dintre cari 3 au fost îndrumați la examen de coreigenă, 3 au trecut examenul cu foarte bine, 5 cu bine, iar ceilalți au fost decalificați.

Anul școlar 1918/19 se începe în 1 Septembrie st. v. înscrierile se fac în 1, 3 și 4 Septembrie st. vechi.

Donul volumn nou. Cartea de bucate *Poftă bună*, de Zotti Hódos, învață pe orcare femeie cultă să gătească bine și cu gust.

În câteva sute de rețete, pentru gătime la orice fel de bucate, s'a dat o doșobită lucră aminte bucatărilor obișnuite în țara noastră.

Se arată, scurt și lămurit, cum se pot prepara măncări uștine și măncări mai scumpe după împrejurări. Cuprinde:

În Partea III:
Supă, Ană, Sosuri, Legume, Fripturi, Torțe, Tămbale, Creneluri, Inghețete, Bombe, Bomboane, Băuturi, Săndicării, Prăjituri mărunte ș. a. Volumul are 160 pagini și costă 3 coroane.

În Partea IV:
Conserve: Cum se coace pâinea bună, târhană, scroabeala, deservă varză, prepararea cârnaților ș. a.; unsoarea, șuncile, ouaie, laptele coafat, brânza; castaveți, ardei, paileșete (paradeiz), fasole, mazere, bureți.

Sfaturi: Pregătirea și amestecul spălatului rufelor, curățirea petelor din haină și ș. a., sfaturi igienice și pentru frumusețea Măncării uștine: Din timpul de răboi, fără unsoare, fără odă, din material pușin. Prăjituri numeroase, fel de fel, toate probate și foarte bune. Volumul costă 3 cor.

Cartile se găsesc de vânzare la autor în Sibiu, și la Librăria Arhidiecezanală,

Nr. 186 2-3

Concurs repeți

Pentru ocuparea postului de învățător din comuna Hărășag, protopresbiteratul Turda, devenit vacant prin moartea în serviciu militar a fostului învățător definitiv Remus Roșca, se va scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

Salariu 600 cor. din repartitie pe popor, 200 cor. dela Venerabil Consistor, iar restul de 400 cor. din cassa bisericii, solvabili în rate lunare anticipate. Cvaritur și grădina în natură.

Concurenții să-și înainteze rugărele instruite conform legii în vigoare la oficiul protopresbiterial al Turdei.

Cel ales, pe lângă celelalte datorii, este obligat a instrui elevii în cântările bisericesti și sărbătorile liturgice în biserică. Drept aceea cei ce doresc să fie aleși, să se prezinte în sf. biserică pentru a-și arata dexteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Vor fi preferenți cei ce vor putea forma cor bisericesc.

Hărășag, la 22 Iulie 1918.

Oficiul parohial:

George Mureșan, Ioan Rațiu,
paroh. notar.
Nr. 503/918. Vidi:

Iovian Mureșan,
protopop.

Nr. 302/1918. (187) 2-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoare dela școlile noastre ofensionale din comuna Iaș Josenate se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Muraș-Gușed. Salariu: 1200 cor., se plătește dela popor din repartitie 630 cor., iar restul dela stat, care se cere pe baza documentelor învățătorului ales, cvaritur și 1/4 jugăr grădina și lemne de foc.

2. Polaj. Salariu: 1200 cor. se plătește parte din cassa bisericii, parte din repartitie și cvaritur, cvaritur și 1/4 jugăr grădina ori relict pentru aceeași.

Învățătorii aleși sânt îndatoraji a instrui pe elevii în cântările bisericesti și a conduce în Dumineci și sărbătorile la biserică. Pentru conducerea corului aduților vor primi remunerație specială.

Cerentele de concurs instruite conform normelor în vigoare se vor așterne la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul decelat, iar concurenții se vor prezenta în vreo Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a-și arata dexteritatea în cântare. Reghin, la 25 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al Reghinului, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasile Duma,
protopop.

Ad Nr. pp. 572/918 (190) 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională din comuna Mănășturul-unguresc, aparținătoare acestui protopresbiterial, prin aceasta se deschide concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. 1200 cor. salariu, solvit în 3 rate lunare anticipate din cassa bisericii; cvaritur liber de edificiul școlii și grădina de legume.

2. Venite cantonale statorice de comitetul parohial.

3. O remunerație potrivită, dacă învățătorul va forma cor de elevii sau aduții.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului în termenul sus indicat. Cluj, la 18 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Cluj, în conțelegere cu comitetul parohial.

Tulu Hoșescu,
protopop.

Nr. 442/918 prot. (188) 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de învățător la școala confesională ort. rom. din Covas, protopresbiteriatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. 1200 cor. salariu fundamental, plătit în rate lunare anticipate prin repartitie dela popor.

2. Cvaritur natural în edificiul școlii. La alt cvaritur sau relict de cvaritur comuna nu se obligă.

3. Grădina precrisca de lege în natură.

4. Cvincedințele legale, cari se vor plăti, din lăca bisericii, însă numai pe timpul cât învățătorul va servi în școala aceasta.

Învățătorii aleși e obligat a instrui elevii școlii de toate zilele și de repețițe, a cerceta biserică cu elevii în Dumineci și sărbătorile și a cânta cu ei la sf. liturgie. Cel ce vor putea forma cor cu tinerimea aduță, vor fi preferenți și deosebit remunerați.

Doritorii de a ocupa acest post să-și așterne rugărele însoțite de documente cerute de legile în vigoare oficiului protopresbiterial în Agnita în termenul sus indicat și să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul și a-și arata dexteritatea în cântări și tipie.

Agnita, la 25 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Agnita, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ionchim Muntean,
protopop.

Nr. 306/1918. (185) 3-3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de învățător la școala confesională ort. rom. din Șurabăuți se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post se vor plăti de către epitropia parohială conform dispozițiilor art. de lege XVI din 1913.

Cvaritur va avea noul ales în edificiul școlii; va fi îndatorat a forma cor și a conduce relictul copiilor la biserică în Dumineci și sărbătorile.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze petițiile instruite cu toate documentele de lipsă oficiului protopresbiterial ort. rom. din Săliște în termenul sus indicat.

Gurarașului, din ședința comitetului parohial, în luna 8/21 Iulie 1918.

Ioan Isaca m. p., Petru Poja m. p.,
adm. par., pref. notar.

Văzut:

Săliște, în 17/30 Iulie 1918.

Dr. Ioan Lupas,
protopop.

Nr. 346/1918. prot. (184) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător al școlii ort. rom. din Cartușgumit (Kiskörveles), tractul Cetății-de-peatră, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

100 cor. din ajutorul permanent consistorial, iar restul salariului legal e pus deja în vedere prin rescriptul ministerial Nr. 108,373/1913;

1/4 jug. cat. de grădina; lemnele trebnicioase de foc și cvaritur deplin concertozant în natură.

Reflectanții să-și înainteze rugărele provăzute cu documentele de lipsă în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiterial și să se prezinte în biserică și comunității cu concursul.

Lăpușul-unguresc—Magyarlapos, 15/28 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Cetății-de-peatră în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 318,1918. of. prot. (182) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Vima-mare (Tordavilma) din protopresbiteriatul Cetate-de-peatră, — devenită vacantă prin moartea fostului paroh Constantin Măcuș, — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. de congrua.

Concurenții să-și înainteze rugărele, provăzute cu documentele de lipsă, în termenul decelat subsemnatului oficiu protopresbiterial și cu observarea restricțiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru sărbători să se prezinte în o Duminecă sau sărbătoare în biserică din Vima-mare, alinându-se ca concurenți.

Lăpușul-unguresc, Magyarlapos, 26 Mai 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului «Cetate-de-peatră» în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 293/1918 of. prot. (183) 3-3

Concurs repeți

Pentru alegerea de capelan cu drept de succedute în parohia de clasa III Inau (Unăroș) din protopresbiteriatul Cetății-de-peatră, lângă nepunuciosul paroh Petru Valda, se publică concurs repeți cu termen de 45 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele capelanului sânt jumătate din toate venitele parohiei, statorice în coala B. de congrua.

Concurenții să-și înainteze rugărele provăzute cu documentele necesare în termenul fixat oficiului protopresbiterial ort. rom. al Cetății-de-peatră în Magyarlapos și pe lângă observarea restricțiilor normelor din vigoare să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică din Inau, spre a cânta, predică, eventual a și servi la sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul.

Magyarlapos — Lăpușul-unguresc, la 17/30 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Cetate-de-peatră în conțelegere cu comitetul parohial din Inau.

Andrei Ludu,
protopop.

La «Librăria Arhiepiscopala» în Sibiu-Nagyseben se află de vânzare:

Semințe din agrul lui Cristos

cuvântării bisericesti pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericesti, publice și private

de

Zacharia Bolu, fost asocier consist., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminecile de peste an. Cuvântări la praznicile și sărbătorile

Tomul II: de peste an, precum și la casuale bisericesti.

Tomul III: parasfate și alte festivitaji funebre. Adana de texturi biblice pentru cuvântări funebre.

Cuvântări funebre și memoriale.

Prețul: de fiecare tom 3 Coroane plus porto postal 3 Coroane.

„MATCA”,

instituit de credit și de econ. societate pe acții în Cebea.

În editura «Librării arhiepiscopale» din Sibiu-Nagyseben a apărut și se află de vânzare

Apostolul

care cuprinde

Faptele și epistolele Sfinților Apostoli.

Tipărit în zilele Preaînălțatului împărat și Rege Carol al IV-lea, cu binecuvântarea înalt Preaînălțatului Domn Vasile, Arhiepiscop și Bisericilor ortodoxe române din Transilvania și Mitropolii at Românii de religioana greco-orientală din Ungaria și Transilvania, consilier iudeu de stat al Măiestrii Sale ces. și reg.

Prețul unui exemplar:

Legătura simplă K 15 — plus porto postal K 3 —
Legătura imitație de piele K 20 — plus porto postal K 3 —.

Revanzatorilor li se dă 10% rabat.

Puterea cenzurii

nu poate supra-
mă știrea: pu-
că, diama
dra și crema sânt
Diana cele mai excelente
cele mai excelente mijloace de frumuseță.

Doză de probă 3— K

Doză mare... 6— K

De vânzare prototindeni

A apărut și se află de vânzare la

Librăria arhiepiscopala:

Conclucarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihal Păcăjan,

protopresbiter

și alți profeți din ppresbiteriatul B.-Comogului

Prețul 3 cor., plus 12 hl. porto.

A apărut și se află de vânzare

la Librăria arhiepiscopala în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 250 cor. + porto 30 bani.

Convocare

Neprezentându-se acționarii în număr cerut de statute la adunarea generală a VIII-a, convocată pe 27 Iulie a. c., prin aceasta, pe baza §-ului 22 din statute, Domnii acționari ai institutului de credit și economii sânt invitați la

a VIII-a adunare generală ordinară

pe ziua de 25 August st. n. 1918, la 2 ore p. m., pe lângă ordinea de zi publicată.

Cebea, la 1 August 1918.

Direcțiunea.